RAÄ 89 OCH 451

Tossene socken, Sotenäs kommun

Oscar Ortman

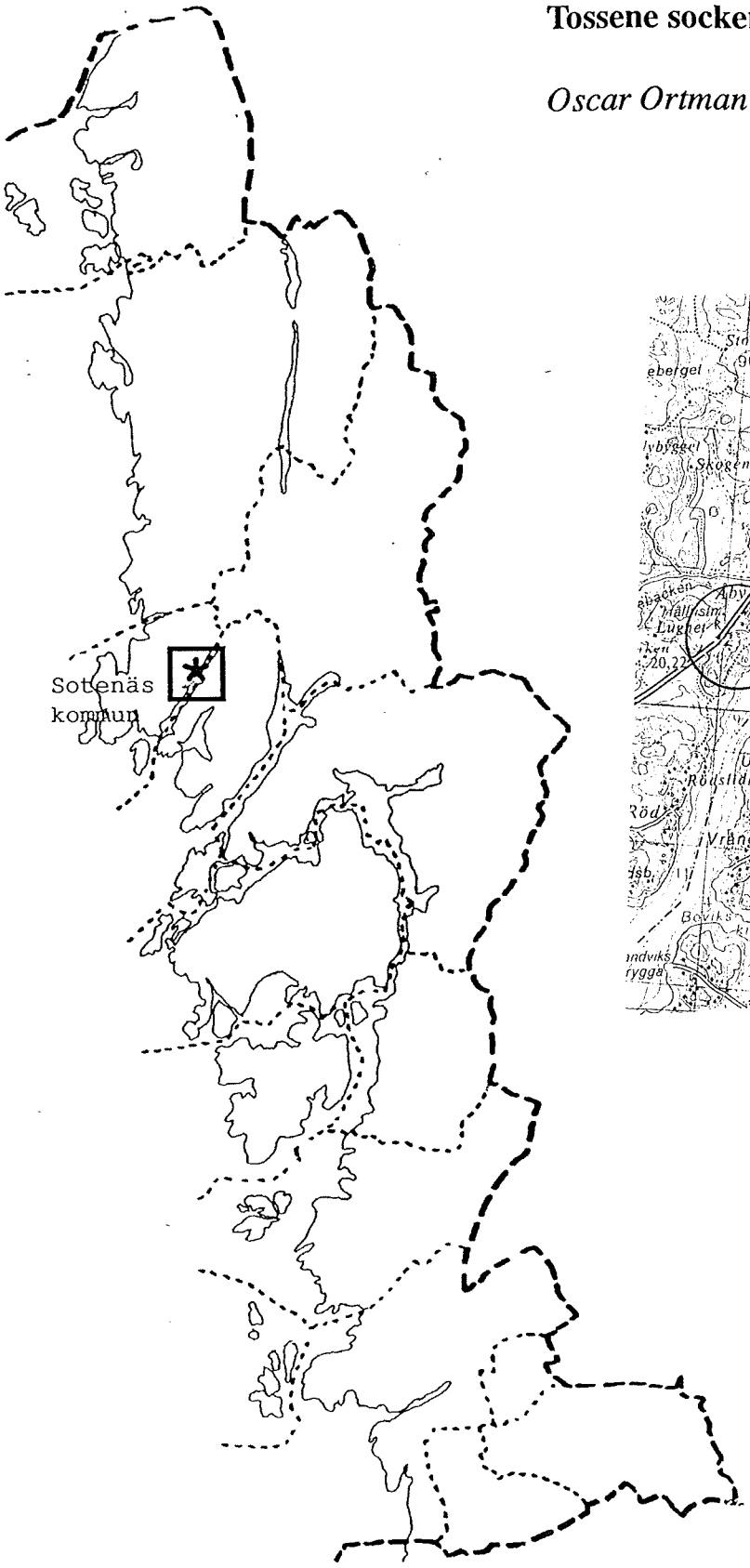

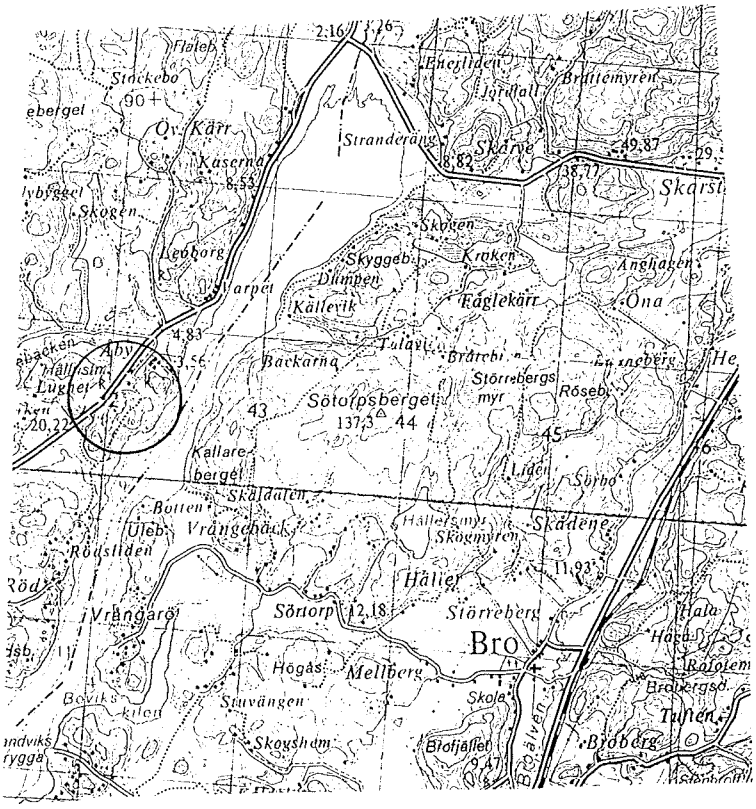

ARKEOLOGISK FÖRUNDERSÖKNING
BOHUSLÄNS MUSEUM 1993

Rapport 66

Arkeologisk förundersökningar RAÄ 89 och 451, Åby säteri, Tossene sn, Sotenäs kn, Bo.

INNEHÅLL

Inledning.

Syfte och metod.

Naturmiljö.

Tidigare fynd från RAÄ 89.

Undersökningsresultat.

Sammanfattning.

Bedömning.

Fyndförteckning.

Administrativa uppgifter.

Inledning.

I samband med att utbyggnad av Nordens ark, Åby säteri, genom förde Bohusläns museum två förundersökningar av berörda fornlämningar. En stenåldersboplats, RAÄ 89, Tossenne sn, och platsen för en nedgrävd "skeppssättning", med boplatsläningar i dess närhet. RAÄ 89 förundersöktes i december 1992 och RAÄ 451 i april 1993.
De bägge förundersökningarna genomfördes av Oscar Ortman.

Syfte och metod.

Syftet med förundersökningarna var att fastställa de båda fornlämingarnas karaktär och att avgränsa deras omfång. Vid förundersökningarna grävdes provgropar i och i anslutning till de områden där fornlämningarna markerats av fornminnesinventeringen.

Naturmiljö.

Boplatsen RAÄ 89 ligger i en gip på en nordost sluttning i den södra delen av fastigheten Åby säteri, se fig 1. Boplatsen avgränsas av två mindre bergsklackar som löper i slutningens riktning.
Gipen var vid förundersökningstillfället bevuxen med tät granskog. Gipen var ca 30 m bred vid den punkt där bergsklackarna tar slut. Gipen ligger på 30 till 45 m ö h. Jordarten utgörs av svallad morän. Sydost om gipen tar en brant sluttning ner mot Åby fjorden vid. Den norra bergsklacken övergår väster om gipen i en platå som ligger mellan två höjder.

Den sluttning som RAÄ 89 ligger på sträcker sig ner mot en svacka. I svacka rinner en bäck ner mot Åby fjorden. Nord ost om bäcken tar ett nytt bergsparti vid och på dess västsluttning finns fornlämning RAÄ 451 markerad. Enligt fornminnesregistret är inprickningen ungefärlig.
Sluttningen är brant och på sina ställen finns partier med utrasade större stenar och block. Vegetationen utgörs av björk och ek.

Tidigare fynd från RAÄ 89.

I fornlämningsregistrets beskrivning av RAÄ 89 näms att det på platsen 1967 påträffades 1 tångepilspets, 1 handtagskärna, 1 kölskrapa, 1 mikrolit av lancettyp. Samtlig redskrap påträffades under ett par rotvältor. I en 50 x 50 cm stor provgrop, som grävdes under en av rotvältorna påträffades ca 375 flintavslag.

Undersökningsresultat.

Förundersökningen kunde inte visa på samma fyndrikedom, och den exakta platsen för fynden från 1967 kunde inte återfinnas.
Resultatet från förundersökningen visar dock att boplatsen omfattar hela gipen. Fynd av slagen flinta gjordes i 7 av 11 provgropar. Materialet utgjordes av flintavslag och övrigt slagen flinta, i pg 10 påträffades även en övrigt slagen flintkärna.
De fyndrikaste provgroparna pg 3 och 5 ligger intill spetsen på den nordvästra bergsklacken.

Förundersökningen av RAÄ 451 gav följande resultat.
Vid undersökningen grävdes ett 10 provgropar 0,4 x 0,4 meter stora.
Provgroparnas djup varierade mellan 0,4 och 0,45 m, inga fynd gjordes. I och med att det fanns så mycket stora stenar och block i marken var det omöjligt att förhand gräva provgropar ner till 0,7- 0,8 meters djup. Något som hade varit nödvändigt för att träffa på den nedsänkta "skeppssättningen". Inga spår efter den i fornlämningsregistret nämnda schaktningen iaktogs vid förundersökningstillfället.

Sammanfattning.

Resultatet från förundersökningarna visar vad beträffar RAÄ 89, att boplatsen tar upp hela den gip som är tänkt som djurhängn. Den planerade publikbryggand sträcker sig också in över RAÄ 89. Inga tecken som tyderpå att RAÄ 451,Tossenne sn, ligger på den av forminnesinventeringen angivna platsen,påträffades vid förundersökningen.

Bedömning.

Eftersom den tänkta exploateringen är av en art med begränsad markpåverkan, anser Bohusläns museum att det är tillräckligt med en delundersökning av boplatsen. En sådan undersökning innebär att meterrutor grävs på platsen för fundamenteten till publikbryggan. Inhängnaden tilldjurhägnet bedömsgör så lite skada på boplatsen att någon vidare undersökning där inte behöver komma i fråga.
Vad beträffar resultatet från förundersökningen av RAÄ 451, där inga fynd av boplatskaraktär eller någon skeppssättningsliknande lämningar kunde påträffas på ddet undersökta området. Bohusläns museum bedömning är att fornlämning RAÄ 451 är felinlagd.

Oscar Ortman Uddevalla den 28/10 1993
Oscar Ortman

Fyndförteckning.

Pg 1	Inga fynd
Pg 2	2 flintavslag,varav 1 med nötning, 3 övrigt slagen flinta.
Pg 3	7 flintavslag, 12 övrigt slagen flinta.
Pg 4	2 flintavslag, 2 övrigt slagen flinta.
Pg 5	8 flintavslag, 7 övrigt slagen flinta, 2 flintsplitter.
Pg 6	2 flintavslag, 1 övrigt slagen.
Pg 7	Inga fynd.
Pg 8	1 flintavslag, 1 flintsplitter.
Pg 9	Inga fynd.
Pg 10	1 övrigt slagen flintkärna, 3 flintavslag, 2 övrigt slagen flinta.
Pg 11-21	Inga fynd.

Administrativa uppgifter.

Dnr RM:	666/92
Dnr Lst:	220-27737-92
Fornlämning:	RAÄ 89 och 451 Tossenne sn
Fastighet:	Åby säteri
Kordinater:	X 6487,7 Y 1245
Kartblad:	8078
Uppdragsgivare:	Nordens ark Åby säteri 450 46 Hunnebostrand
Ansvarig institution:	Bohusläns museum
Ansvarig för undersökningen:	Oscar Ortman
Fältarbetstid:	2 dagar
Tid för fältarbetet:	19/12 -92 och 8/4 -93

Kartmaterial.

Ur allmänt kartmaterial från lantmäteriet, medgivande 90.80.12 Utdrag ur ek karta 8078. Övrigt kartmaterial tillhandahållet av uppdragsgivaren.

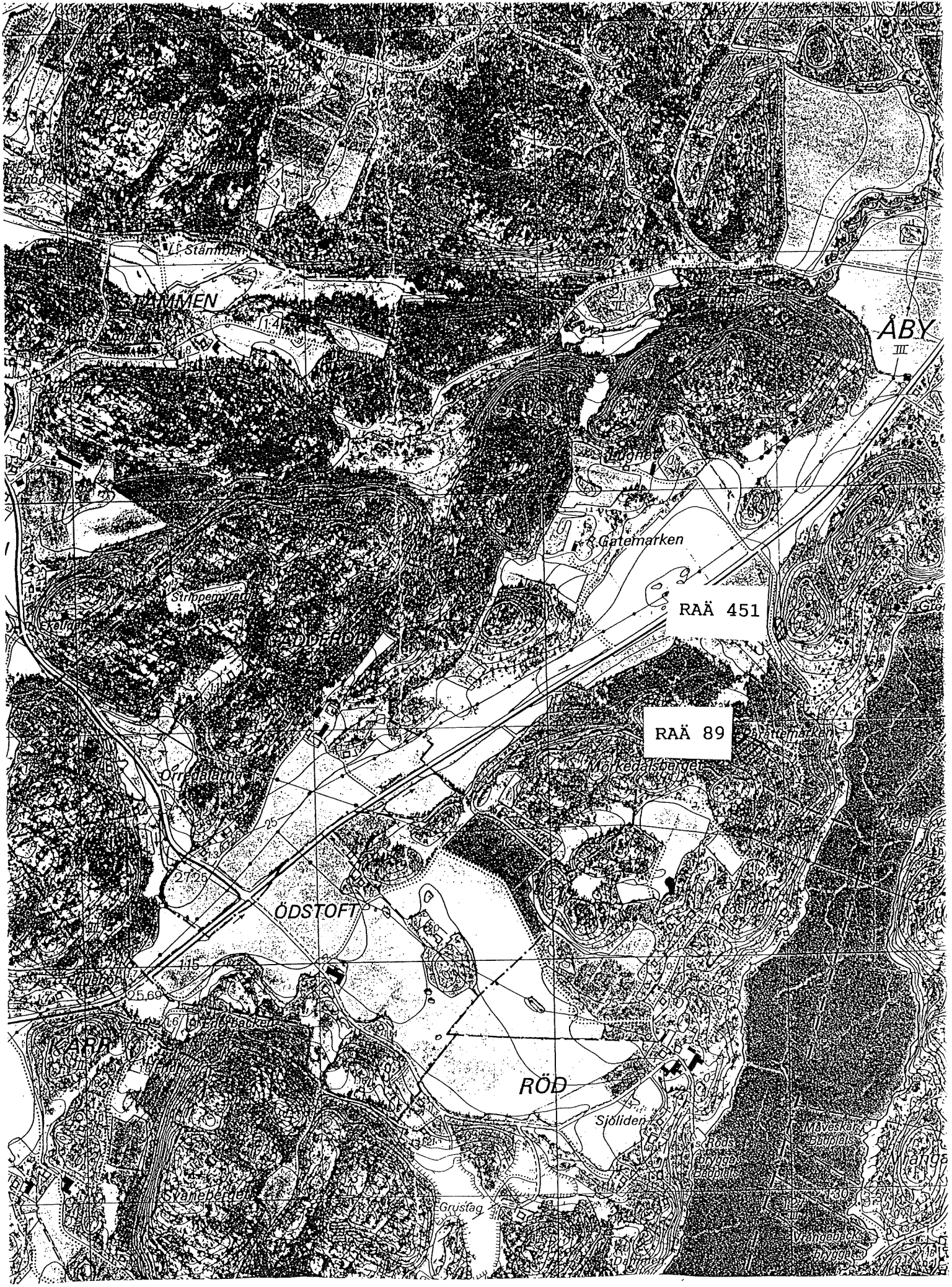

Fig 1 Utdrag ur ekkarta 8078.

▽▽▽▽ Förundersökt område

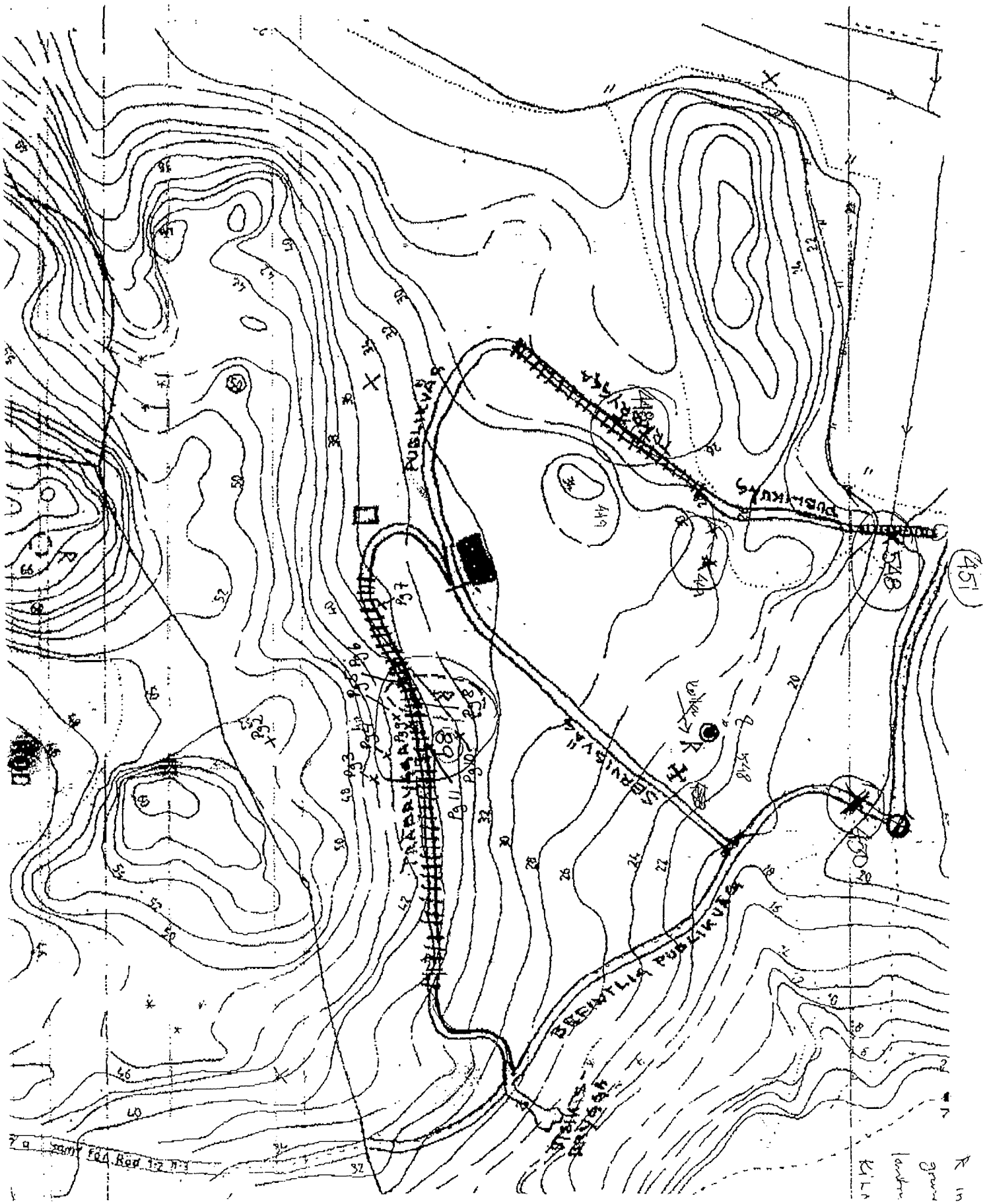

Fig 2 Utdrag ur grundkarta skala 1:2000, med den planerade publikvägen och RAÄ 89 markerade.

= Publikväg
(R) = RAÄ 89
x = Grävda provgropar